

İLAD TEMATİK ANALİZ RAPORU

KARŞILAŞTIRMALI ÜÇ YILLIK (2018 – 2019 - 2020)

İLAD'ın 3 yıllık değerlendirme çalışmalarından elde edilen verilere göre hazırlanan bu raporda yer alan analizler ve iyileştirme önerileri, paydaşlarımızın görüşlerine sunulmaktadır.

İLAD İletişim Araştırmaları Derneği, 30 Ocak 2018 tarihinde YÖKAK'dan Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi aldıktan sonra, 2018, 2019 ve 2020 yıllarındaki (3) yıllık dönemde, toplam 41 iletişim lisans programının Genel Değerlendirmesini ve 8 iletişim lisans programının Ara Değerlendirmesini yaptı.

- 1- 2018-2019 döneminde** 14 iletişim lisans programının evrakları İLEDAK tarafından incelenmiş ve kurum ziyaretleri de tamamlanmıştır. Değerlendirmesi yapılan 14 programdan 9 tanesi 2 yıl geçerli, biri de 5 yıl geçerli olmak üzere İLAD'dan akreditasyon belgelerini aldı. 2018-2019 döneminde Özdeğerlendirme Raporlarını hazırlayan 4 program ise akreditasyon için uygun/yeterli bulunmadı.
- 2- 2019-2020 döneminde** 15 iletişim lisans programının Genel Değerlendirmeleri tamamlandı. Bu programlara, 2 yıl sonra "Ziyaretle Ara Değerlendirme" koşullu akreditasyon verilmesi kararlaştırıldı.
- 3- 2020 - 2021 döneminde** akreditasyon için başvuruda bulunan 20 programdan 4 tanesi COVID-19 kısıtlamaları nedeniyle başvurularını ertelediklerini bildirdi. 16 programın Genel Değerlendirmesi pandemi koşullarında yapıldı, bu programlar 2 yıl geçerli olmak üzere İLAD'dan akreditasyon belgelerini aldılar.
- 4- Akreditasyon için 2018-2019 döneminde** 2 yıl süre verilen 9 programdan 7 iletişim lisans programı, 2021 yılında yapılan ara değerlendirme sonucu 3 yıl süreli akreditasyon belgelerini

aldılar. Bir programa “kanıt göster” süresi tanındı, bir program ise ara değerlendirme başvurusu yapmadı.

- 5- 2021-2022 döneminde İLAD’a Genel Değerlendirme için İletişim Fakültelerinden ve akademik bölümleri arasında iletişim programları bulunan Güzel Sanatlar Fakülteleri, İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ile İşletme Fakültelerinden toplam 18 program Genel Değerlendirme için başvuruda bulundu. 2019-2020 döneminde 2 yıllık akreditasyon alan 15 program Ara Değerlendirme başvurusu yaptı. Bu 33 program ile ilgili değerlendirme süreci devam ediyor.

ÜÇ YILLIK RAPORLARIN KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMELERİ

- 1- 2018-2019 döneminde İLAD/İLEDAK tarafından değerlendirilen 14 iletişim lisans programı için oluşturulan sonuç raporları değerlendirilerek, Tematik Analiz Tablosu ve sık rastlanan yetersizliklere ilişkin çözüm önerileri hazırlanmış ve İLEDAK web sitesinin raporlar bölümünde ilan edilmişti.
- 2- 2019-2020 döneminde değerlendirmesi yapılan 15 program ile ilgili Tematik Analiz Raporu, önceki yılın değerlendirmeleri de göz önüne alınarak karşılaştırmalı tablolar halinde düzenlenmiş ve paydaşların görüş ve önerilerine de sunularak 2 yıllık analiz raporu olarak web sitemizde yayınlanmıştır
- 3- 2020-2021 döneminde değerlendirilen 16 programın raporları ile 3 yıllık karşılaştırmalı tablolar hazırlandı. 3 yıllık raporların karşılaştırmalı analizleri sonucunda, iletişim programlarının güçlü yanları ile ekiplerin ziyaretlerinde genellikle gözlenen yetersizlikler belirlendi. Yetersizlikler için iyileştirme önerileri geliştirildi ve paydaşların önerilerine sunuldu.
- 4- İLEDAK ekiplerinin değerlendirmeleri sonucu hazırladıkları raporlar, analiz çalışmalarının temelini oluşturmaktadır. 2018-2019 döneminde 8 üniversitenin iletişim fakültesinden 14 program için yapılan Genel Değerlendirmeler için İLEDAK ekiplerinde 8 başkan 8 eş başkan ve 29 uzman değerlendirici/öğrenci değerlendirici olmak üzere toplam 45 değerlendirici görev yaptı. Bu değerlendirme döneminde bir programın değerlendirilmesinde ortalama 3.21 akademisyen görev aldı.
- 5- 2019-2020 döneminde 8 üniversitenin iletişim fakültelerinde yer alan 15 programın genel değerlendirmesinde 8 ekip başkanı, 8 eşbaşkan ve 31 uzman değerlendirici/öğrenci değerlendirici olmak üzere 47 kişi görev aldı. Ayrıca her değerlendirme ekibinde sektörel ve/veya akademik yetkinliğe sahip toplam 8 gözlemci üye, değerlendiricilerin çalışmalarını gözlemleyerek akreditasyon çalışmalarına katkıda bulundular. İLEDAK ekiplerinde görev alan

değerlendiricilerin 46'sı alanlarında uzman profesörlerdi. Bu değerlendirme döneminde bir programın değerlendirilmesinde ortalama 3.13 akademisyen görev aldı.

- 6- 2020-2021 döneminde İLEDAK Genel Değerlendirme Ekiplerinde 4 üniversitenin 16 programı için 4 ekip başkanı, 4 eşbaşkan ve 32 uzman değerlendirici/öğrenci değerlendirici olmak üzere toplam 40 ekip üyesi ve 2 gözlemci görev aldı. Bu değerlendirme döneminde bir programın değerlendirilmesinde ortalama 2,5 akademisyen görev aldı.
- 7- 2020-2021 döneminde İLEDAK Ara Değerlendirme Ekiplerinde 5 başkan ve 6 uzman değerlendirici/öğrenci değerlendirici olmak üzere toplam 11 ekip üyesi ve 2 gözlemci görev yaptı. Ara Değerlendirme çalışmalarında bir programın değerlendirilmesinde ortalama 2,2 akademisyen görev aldı.
- 8- Akreditasyon verilme oranı son üç yılda (başvuran programların akredite edilen programlara oranı baz alınarak) %92,45 olarak hesaplanmaktadır.
- 9- Akreditasyon sürecinin ortalama tamamlanma süresinin yıllara göre değişimi hesaplanırken Özdeğerlendirme Raporunun kurumlarca İLAD'a ulaştırılmasının ardından, karara bağlandığı tarihe kadar geçen süre esas alındı. 2018-2019 döneminde akreditasyon çalışmaları ortalama 199,64 günde tamamlandı. 2019-2020 döneminde bu süre 227 gün olarak gerçekleşti. Covid-19 pandemisi nedeniyle rapor hazırlama ve inceleme sürelerinin esnek tutulduğu 2020-2021 döneminde ise 393 gün olarak gerçekleşti.
- 10- Değerlendirici ekiplerin raporlarına dayanılarak hazırlanan üç yıllık karşılaştırmalı Tematik Analiz Raporu, iletişim lisans programlarının güçlü yönleri ve gelişmeye açık yönlerini irdellemektedir.

SIK RASTLANAN YETERSİZLİKLERE İLİŞKİN

ANALİZ, İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

(2018-2019-2020 üç yıllık karşılaştırma tablosu raporun sonunda yer almaktadır)

Kurumların gönderdiği Özdeğerlendirme Raporları üzerinde yapılan değerlendirmeler ve ekipler tarafından yapılan saha ziyaretlerinde saptanan ve kurumlara gönderilen raporlara da yansıyan eksiklik, zayıflık, kaygı ve gözlem gibi bildirimlere neden olan yetersizlikler ile bunların analizleri ve iyileştirme önerileri aşağıda verilmiştir. Bu öneriler, kapsamlı ve yeni çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla paydaşlarımızın görüş ve önerilerine sunulmaktadır.

ÖLÇÜT 1: ÖĞRENCİLER

ANALİZ:

İLAD Ölçüt 1'e göre,

“Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları edinebilecek altyapıya sahip olmalıdırlar”. İletişim lisans programlarında dikkat çeken sorunlardan biri öğrenci alımı ile ilgilidir. YÖK kararıyla uygulanan bir seçme yerleştirme sistemine göre iletişim lisans programlarına alınan öğrenciler “TS” puanı ile programa kabul edilmekte ve öğrencinin altyapısı bu programlardaki bazı dersleri kavrayabilecek nitelikte olamamaktadır. Konu, İletişim Fakültesi Dekanları Konseyi’nde (İLDEK) de ele alınan ortak bir sorun olarak tanımlanmaktadır.

ANALİZ VE ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

İletişim Fakültelerine alınacak öğrencilerin yerleştirme puan kategorisi “Eşit Ağırlık” (EA) olarak belirlenmelidir. Bu konu, her yıl düzenlenen İletişim Fakülteleri Dekanlar Konseyi toplantılarında benimsenmiştir. Söz konusu talep, iletişim alanında meydana gelen güçlü dijital dönüşüm ve hızlı teknolojik gelişmelere ilişkin analitik bilgi ve yetkinliklerin öğrenciye kazandırıldığı programların oluşturulması açısından zorunlu görülmektedir. Yapılan girişimlere karşın bu alanda henüz somut bir ilerleme kaydedilememiştir.

İLAD Ölçüt 1.2'ye göre,

“Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift anadal, yandal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.”

ANALİZ VE ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

2021 döneminde çift anadal ve yandal uygulamalarına dair yetersizliklere sıkça rastlanmaktadır. Bazı fakültelerde süreçler tanımlanmakta ama uygulanmadığı tespit edilmekte, bazılarında ise uygulanan politikalar tanımlanmamaktadır. Vakıf üniversitelerinde öğrencilerin ÇAP yapma isteklerinin ikinci program için öğretim ücreti ödemek istememeleri nedeniyle de azaldığı görülmektedir.

İLAD Ölçüt 1.4'e göre,

“Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.”

ANALİZ VE ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

Öğrenci danışmanlıklarının öğretim elemanları yerine araştırma görevlileri tarafından üstlenilmesi sık rastlanan bir yetersizlik olarak göze çarpmaktadır. Öğretim elemanlarının ders yüklerinin fazla olması ve kendi kariyerleri için zaman ayıramamalarından da kaynaklanan bu eğilim, öğrenci danışmanlığı konusunda yetersizliklere yol açmaktadır. Kurumlardan danışmanlıkları öğretim elemanlarının üstlenmesi için ders yükünü de dikkate alan önlemler almaları beklenmektedir.

İLAD Ölçüt 1.5'e göre,

“Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir. Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.”

ANALİZ VE İYİLEŞTİRME ÖNERİSİ

Öğrencilerin başarılarının adil bir ölçme ve değerlendirme sistemi ile değerlendirilmesi ekip üyeleri tarafından dikkat ve titizlikle incelenen bir konudur. Bu konuda gözlenen yetersizlikler raporlarda ilgili kuruma yansıtılmaktadır. Bazı programların dersler ve başarılarla ilgili ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında 2019 ve 2020 raporlarında dikkat çekilen yetersizlikler tespit edilmiştir. Adalet duygusunun örselenmemesi ve başarının kıyaslamalı olarak değerlendirilmesi, ölçme ve değerlendirme sisteminin eksiksiz işlemesi için ölçme ve değerlendirme sistemlerinin yeterli ve adil olmasına özen gösterilmelidir. Bu konu, kurumların dikkatine sunulmaktadır ve yetersizlik bildirimleri yapılmaktadır.

İLAD Ölçüt 1.6'ya göre,

“Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.” 2019 ve 2020 raporlarında bu konuda yetersizlikler tespit edildiği görülmüştür.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

Mezuniyet projesinin programda yer aldığını ve mezuniyet için yeterli koşulların tamamlandığını gösteren incelemelerin yapılması, kurumlara ve paydaşlara rapor edilerek akreditasyona başvurulmadan önce gerekli özenin ve iyileştirmenin sağlanması talep edilmektedir.

ÖLÇÜT 2: PROGRAMIN ÖĞRETİM AMAÇLARI

ANALİZ:

İLAD Ölçüt 2'ye göre,

“Değerlendirilecek her iletişim programı için, program mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentilerini tanımlayan ve genel ifadelerden oluşan öğretim amaçları tanımlanmış olmalıdır. Bu amaçlar, İLAD'ın program öğretim amaçları tanımına uygun ve kurumun, fakültenin, bölümün öz görevleriyle uyumlu olmalıdır. Programın amaçları, iç ve dış paydaşlar sürece dahil edilerek belirlenmeli ve uygun aralıklarla güncellenmelidir. Programın öğretim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla programın öğretim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır”.

ANALİZ

2018 – 2019 – 2020 yıllarının İLEDAK Ekip Raporlarında, programların öğretim amaçlarını tanımlamada fazla bir sorun olmasa da programların iç ve dış paydaşlarından geri bildirim alma sürecinde yetersizlikler olduğu görülmektedir. Paydaşlarla görüşmelerin, öneri ve görüşlerin ders programlarına yansıtılmamış olması da dikkat çekmektedir. Paydaşlık ilişkilerinin yeterince güncellenemediği ve bazı programların ölçme ve değerlendirme sürecinin iyi yönetilemediği gözlenmektedir.

İYİLEŞTİRME ÖNERİSİ:

Akreditasyon için başvuru yapacak kurumların paydaşlık ilişkilerini ve paydaşların eğitim öğretim hedeflerine katkısını kurumsallaştırmaları beklenmektedir. Bu konuda yöntemler geliştirmeleri ve pandemi döneminde veya sonrasında sürdürülebilir bir ağ oluşturularak programın hedeflerinin ve amaçlarının paydaşlarla tartışıldığı çevrimiçi toplantıların, iyileştirmelere katkısının olabileceği düşünülmektedir.

ÖLÇÜT 3: İLETİŞİM ALANI ÖĞRETİM ÇIKTILARI/KAZANIMLARI

“Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadeler olan program çıktıları/kazanımları, program öğretim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsmalı ve İLAD İletişim Alan Çıktılarını/Kazanımlarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır.”

İLAD'ın İletişim Alanı Çıktıları/Kazanımları için belirlediği alt ölçütlerden bazılarının programlar tarafından iyileştirmeye açık olduğu ekip raporlarından anlaşılmaktadır. Bunlar:

“- İletişim alanı ve programlarıyla ilgili sosyal bilimler ve sanat disiplinlerine özgü konularda yeterli akademik, kültürel, sanatsal ve teknik bilgi birikimine ve bu bilgiyi programın kapsadığı alanlarda kullanabilme becerisine sahiptir.

- Alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası mevzuatı ve kalite standartlarını bilir ve uygulama becerisine sahiptir.

- Etik ve mesleki etik ilkelerine uygun davranma ve sorumluluk bilincine sahiptir.

- Alanla ilgili mesleki çalışmalarının, insan hakları, kültürel çeşitlilik, çevre sorunları, kamu yararı ve kamu hizmeti gibi evrensel ve toplumsal boyuttaki etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda duyarlılık gösterir.

- Bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardır.

- En az bir yabancı dilde (Avrupa Dil Portfolyosu B1 Genel Düzeyinde) sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisine sahiptir.”

ANALİZ:

İletişim alanı ve programlarıyla ilgili sosyal bilimler ve sanat disiplinlerine özgü konularda yeterli akademik, kültürel, sanatsal ve teknik bilgi birikimine ve bu bilgiyi programın kapsadığı alanlarda kullanabilme becerisine sahip öğrenciler yetiştirmek için ders programlarında gerekli düzenlemelerin yapılması İLAD/İLEDAK'ın yürüttüğü akreditasyon sürecinde önem verdiği bir husustur.

Ders programlarında temel bilgilerin ve iletişim alanı ile ilgili bilgilerin verildiği, ayrıca öğrencilerin ilgi alanlarına göre kendilerini yetiştirecekleri “iletişim alanı içi/iletişim alanı dışı” seçmeli derslerin bulunduğu bir öğretim programı ile düşünce dünyalarının zenginleşmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Akreditasyon çalışmaları kapsamında iş hayatındaki uygulamalar hakkında bilgi, deneyim sahibi olma ve farkındalık oluşturma, girişimci ve yenilikçi yaklaşım bilinciyle davranma becerisine sahip öğrenciler yetiştirmek için staj uygulamaları, girişimcilik dersleri ve sektörle işbirliği toplantıları aranmaktadır. Bu konularda zayıflık gösteren programlara gerekli önerileri içeren raporlar gönderilmektedir.

Öğrencilerin bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden yeterince haberdar olmaları için ders programlarındaki eksiklerin tamamlanması yönünde değerlendirmelerde bulunulmuştur. 2019 yılı değerlendirmelerinde iş sağlığı ve güvenliği ile yabancı dil konularında da yetersizlikler saptanmış ve bu konular, ilgili kurumların raporlarına yansıtılmış, süreç içinde iyileştirmelerin yapılması istenmiştir.

Yabancı dil öğretimine dair yetersizlik, iletişim programlarında en sık rastlanan konu olarak görülmektedir. YÖK tarafından programda yer alması istenen yabancı dil derslerinin yanı sıra mesleki

yabancı dil derslerinin ve öğrencilerin yabancı dilde sözlü ve yazılı iletişim kurup yabancı kaynakları izleyecek seviyede bir dil öğrenmeleri gerektiği üzerinde önemle durulmaktadır.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

Öğretim programlarının temel kültür, yabancı dil ve iş sağlığı güvencesi, girişimcilik gibi konularda zenginleştirilmesi yönünde yapılan yetersizlik bildirimleri ilgili kurumların bu konulardaki farkındalığını artıracak gelişmeler yaratacaktır. Bu konuların paydaşlarla da görüşülerek yükseköğretimde bu temel derslerin yer alacağı iyileştirmeler konusunun gündeme getirilmesi önerilmektedir. YÖKAK ve akreditasyon kuruluşlarının çalışmaları, yükseköğretimde kalite standartları açısından iletişim programlarını iyileştirme ve zenginleştirmeye katkı yapmaktadır.

ÖLÇÜT 4: SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

“Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların, programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.”

İyileştirme çalışmalarının iç ve dış paydaş görüşleri de alınarak kurumsallaştırılması ve süreklilik kazandırılması akreditasyon çalışmalarında önem kazanmakta ve sürekli vurgulanmaktadır. Değerlendirme raporlarında bu konuda da uyarılar yer almıştır. Ölçme ve değerlendirme sistemlerinin katkısı paydaşlarca da izlenmelidir.

İYİLEŞTİRME ÖNERİSİ:

Paydaşlarla yapılan toplantıların sistematik olarak düzenlenmesi ve kayıt altına alınması, akreditasyon değerlendirmelerinde dikkate alındığı için, çözümleri destekleyici etkide bulunmaktadır. Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinin, paydaşlar tarafından da ele alınacak şekilde, toplantı formları geliştirmenin faydalı olacağı düşünülmektedir.

ÖLÇÜT 5: ÖĞRETİM PROGRAMI

Bu ölçüte göre “Programın, öğretim amaçlarını ve çıktılarını/kazanımlarını destekleyen bir “öğretim programı” olmalıdır. Öğretim programı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ile Ölçüt 10’da verilen programlara özgü bileşenleri içermelidir. Öğretim programının uygulanmasında kullanılacak öğretim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve yetkinliklerin öğrencilere kazandırılmasını garanti etmelidir. Kurumda öğretim programının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir yönetim sistemi bulunmalıdır. 60 AKTS tutarında sosyal bilimler ve sanat disiplinine özgü alanlarda uygulamaya dayalı çalışmalarla desteklenmiş temel alan öğretimi; en az bir buçuk yıllık (üç dönem) ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS tutarında temel iletişim bilimleri ile öğrencinin alanına uygun meslek öğretimi içermelidir. Program amaçları doğrultusunda, öğretim programının içeriğini bütünleyen, mesleki öğretimin ürünlerini ortaya çıkaran uygulamalı öğretim de programlarda bulunmalıdır. Öğretim programlarında, öğrencinin kültürel ve sanatsal birikimini zenginleştirmeye yönelik, en az iki adet alan dışı ders alması sağlanmış olmalıdır. Mezuniyet için öğrenci en az 120 ulusal kredi ya da 240 AKTS tutarını sağlamış olmalıdır.”

ANALİZ:

Bazı öğretim programlarında, öğretim amaçlarını ve program çıktıları/kazanımlarını destekleyen ve bu amacı tam olarak gerçekleştirecek derslerin yetersiz oldukları gözlenmektedir. Hazırlanan değerlendirme raporlarında bu yetersizliklere dikkat çekilmiştir. Kurumların öğretim programının uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişmelerini sağlayacak bir yönetim sistemi ve paydaşlarla geliştirilecek amaca dönük öğretim çalışmalarını yoğunlaştırmaları gerekmektedir.

İYİLEŞTİRME ÖNERİSİ:

Akreditasyon değerlendirme çalışmaları ve kurumların özdeğerlendirme hazırlıkları, öğretim programlarının, öğretim amaçlarıyla uyumunu sağlamak için etkili olmakta ve sürekli iyileştirmeye gelişmeleri için farkındalık yaratmaktadır. İletişim öğretimini destekleyen “temel dersler” ve bu derslerin kredi oranları, iletişim dekanlarının oluşturduğu Dekanlar Konseyi (İLDEK) tarafından ele alınmış ve 27. İLDEK toplantısında tartışmaya açılmıştır. İLDEK tarafından bu konuda bir liste oluşturularak iletişim fakültelerine bildirilmiştir.

ÖLÇÜT 6: ÖĞRETİM KADROSU

Bu ölçüte göre “Her programın öğretim kadrosu, programın açılışından itibaren artırılarak devam ettirilmelidir. Dört yıllık iletişim öğretiminin sonunda programın öğretim kadrosu en az 6 öğretim üyesi / öğretim görevlisine ulaşacak şekilde planlanmalıdır. Öğretim kadrosu yeterli sayıda olmalıdır. Bu sayı; her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi - öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sektör, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürülebilmeyi sağlamalı. Programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde olmalıdır.”

ANALİZ:

Başvuruda bulunan bazı lisans programlarının öğretim kadrolarında İLAD’ın değerlendirme çalışmalarına başlandığı yıl saptanan yetersizliklerin, daha sonraki yıllarda hızla giderilmekte olduğu gözlenmektedir. 2019 döneminde başvuruda bulunan programların ders konularını etkin bir şekilde işleyecek uzmanlıkta ve sayıda öğretim üyesini programa dahil ettikleri gözlenmektedir. Akademik personele sağlanan kurumsal destek ve parasal kaynakların da akreditasyon çalışmaları sonucu giderilmekte olduğuna dikkat çekilmektedir.

İYİLEŞTİRME ÖNERİSİ:

İLAD, güçlü bir iletişim öğretiminin güçlü bir akademik kadro ile mümkün olacağı saptaması ışığında akreditasyon için asgari 6 öğretim üyesi/görevlisi kriterini uygulamaktadır. Bu koşul, kadroların geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Akademik personele sağlanan kurumsal destek ve parasal kaynaklar, programın öğretim üyelerini motive ederek daha çok bilimsel çalışma yapmalarına olanak sağlamaktadır. Dolayısıyla öğretim üyelerinin alanlarında daha yetkin ve donanımlı yetişmelerini sağlayarak daha kaliteli bir öğretime katkıda bulunmaktadır.

ÖLÇÜT 7: PROGRAMIN ALTYAPISI

“Sınıflar, laboratuvarlar, stüdyolar, atölyeler, uygulama odaları ve diğer donanımlar, öğretim amaçlarına ve program çıktıklarına/kazanımlarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır. Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır. Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları (klasik ve dijital ortamlarda) öğretim amaçlarına ve program çıktıklarına ulaşmak için yeterli standartları karşılamalıdır. Tüm özel gereksinimli bireyler için uygun altyapı düzenlemeleri yapılmalıdır. Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında ve diğer donanımlarda gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır.”

ANALİZ:

Değerlendirilen programlarda sınıflar, laboratuvarlar, stüdyolar, atölyeler, uygulama alanları ve diğer donanımlar, öğretim amaçlarına ve program çıktılarına/kazanımlarına ulaşmak için genellikle yeterli bulunmaktadır. Ancak bazı kurumlarda özel gereksinimli bireylere yönelik yeterli düzeyde altyapı sağlanamadığı gözlenmektedir. Diğer taraftan bazı kurumlarda da kütüphane imkanları ve ders içerikleriyle ilgili kitapların yetersizliği dikkat çekmektedir.

İYİLEŞTİRME ÖNERİSİ:

Akreditasyon çalışmalarında tüm bu konular değerlendirme ekiplerince dikkatle izlenmekte ve iki yıl sonraki değerlendirmede düzeltilmesi için gerekli uyarılar hazırlanan raporlarda yer almaktadır. Paydaşların da özel gereksinimli bireylere yönelik düzenlemelerin yetersizliğine ve kütüphane olanakları ile ilgili konulara dikkat çekmesi ve iyileştirilmesine katkıda bulunması önerilmektedir.

ÖLÇÜT 8: KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

“Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.”

ANALİZ:

Kurumlarda yapılan değerlendirmelerde genellikle üniversitenin parasal ve idari desteğinin, programın kalitesini ve sürdürülebilirliğini sağlayacak düzeyde olduğu gözlenmektedir. Ancak idari kadrolarda yeterli elemanın bulunmadığı özellikle sekreterlik hizmetlerinin yeterli olmadığı ve genellikle vakıf üniversitelerinin idari personelden tasarruf etme yönüne gittikleri gözlenmektedir. Bu durum öğretim elemanlarının iş yükünü arttırdığı ve derse ayıracakları zamanlarını, idari hizmetlerin tamamlanması yönünde kullanmak zorunda kaldıkları tespit edilmektedir.

İYİLEŞTİRME ÖNERİSİ:

Üniversitelerin, programlara öğretim elemanları ve idari personel açısından gerekli desteği vermesi sağlanmalıdır. Bölüm ve fakültelere, kısmi de olsa mali özerklik tanınması bu yönde atılacak önemli bir adım olarak düşünülmektedir.

ÖLÇÜT 9: ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

“Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının/kazanımlarının gerçekleştirilmesini ve öğretim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.”

ANALİZ:

Yapılan değerlendirmelerde, kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte ve bölümlerin karar alma süreçlerinin, program çıktılarının/kazanımlarının gerçekleştirilmesini ve öğretim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmesinde önemli bir sorun ekip raporlarına yansımamıştır.

ÖLÇÜT 10: PROGRAMLARA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

Programa özgü ölçütler, belirli bir iletişim alanı ve programına özgü öğretim planına yönelik ek ölçütleri tanımlamaktadır. Bu ölçütler dört yıllık lisans düzeyindeki 12 ayrı iletişim programı için düzenlenmiştir. İhtiyaç olması durumunda yeni programa özgü ölçütler İLAD tarafından

belirlenmektedir. Programa Özgü Ölçütler, iletişim alanı içinde yer alan çeşitli programların karşılamaları gereken çıktıları/kazanımları ve öğrencilerin programdan elde ettikleri kazanımları belirlemektedir. Her programın, ilgili programa özgü ölçütleri karşılaması gerekmektedir.

ANALİZ:

Programa Özgü Ölçütlerin değerlendirmesinde son üç yıllık değerlendirmeler sonucunda bulunan yetersizlikler, genellikle öğrencilere, akademik formasyon sağlayan temel dersler ile “yeni iletişim teknolojilerinin ekonomik, sosyal ve siyaset üzerindeki etkilerini değerlendirebilme ve ülke gündemini yakından izleyip kamu yararına kullanabilme, etik ilkeleri bilme ve uygulama, görsel-ışitsel ürünlere eleştirel bakış açısıyla bakabilme ve çözümlene yeteneğini kazanma” gibi iş yaşamında zaman içinde kazanılacak konularda yoğunlaştığı görülmektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

Öğretim programlarındaki yetersizliklere akreditasyon çalışmalarında dikkat çekilmekte ve iyileştirme istenmektedir. Bu konuların program yöneticilerinin paydaşlarla yaptıkları iyileştirme çalışmalarında da ele alınmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Etik ilkelere bağlı, yetkinliğini toplum yararına kullanabilen, eleştirel yaklaşımı bilen, analiz etme ve çözüm üretme yeteneğine sahip bireyler yetiştirme konusunda tartışmalı toplantılar düzenlenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

İLETİŞİM PROGRAMLARININ GÜÇLÜ YÖNLERİ

İLAD’ın akreditasyon çalışmalarını yürüten İLEDAK ekiplerinin değerlendirme çalışmalarında:

1. Öğrencilerin genellikle, kampüs içinde kendilerine sunulan fiziksel (spor alanları, laboratuvarlar, stüdyo ve merkezler), sosyal (öğrenci toplulukları, film festivalleri, vb.) ve bilimsel (kütüphane, araştırma/inovasyon merkezi ve laboratuvarları) olanaklardan memnun oldukları gözlenmektedir. Akredite programların, öğrencilerin kullanımına sunulan uygulama alanlarının öğrencilerin mesleki anlamda gelişmelerine yönelik bir yapıda olduğu değerlendirilmiştir.
2. Öğrencilerin, derslerin içeriği ve işleniş biçiminden memnun oldukları gözlenmiştir; dersler düzenli olarak işlenmekte ve öğrenciler ders sonrası ders veren öğretim üyesiyle birebir görüşmek suretiyle işlenen konu üzerinde tartışma fırsatı bulabilmektedir.
3. Program öğretim üyelerinin öğrenci danışmanlıklarını sadece ders seçimiyle sınırlandırmamış olmaları ve öğrencilerle kurdukları içten ve etkin iletişim, öğrencilerin hem programa hem de fakülteye aidiyet duygusu geliştirmelerini sağladığı gözlenmektedir.
4. Sürekli iyileştirme çalışmaları kapsamında programların ve ders içeriklerinin paydaşlarla yapılan toplantılarda tartışılarak güncellenmesi sektörün beklentilerini karşılamaya yönelik olarak olumlu karşılanmaktadır. Bu ilişkilerin sürekliliğinin sağlanması teşvik edilmektedir.
- 5- Öğretim kadrolarının sayıca ve yetkinlik olarak geliştiği izlenmektedir. Ancak, öğretim elemanlarının ders yüklerinin fazlalığı önemli bir sorun olarak gözlenmektedir.

İLETİŞİM PROGRAMLARININ GELİŞMEYE AÇIK YÖNLERİ

1. Bazı programlarda öğrenci sayılarının, danışmanlıklar ve kullanılan altyapı açısından sınırları zorlayacak kadar yüksek olduğu gözlenmektedir.

2. Programlarda Mevlana, Farabi gibi iç ve Erasmus gibi dış öğrenci hareketliliğinin sağlanması ve çift anadal (ÇAP) ve yandal programları için öğrencilerin öncelikle bilgilendirilmesi ve katılımın teşvik edilmesi sağlanmalıdır.
3. Programların yabancı dil konusunda ve özellikle mesleki yabancı dil konusunda yeterli olmadığı gözlenmektedir. Yabancı dil bilgisinin, dış dünya ile ilişkilerin en yoğun olduğu iletişim sektörleri için bir zorunluluk olduğu unutulmamalıdır.

SONUÇ:

İLAD, üç yıldır yürüttüğü akreditasyon çalışmalarında iletişim öğretiminin kalite standartlarını yükseltmeye teşvik eden bir süreç yaratmayı başarmıştır ve bu olumlu etki giderek artmaktadır. YÖKAK'ın çatısı altında geliştirilen bu politikalara İLAD'ın etkileri şöyle özetlenebilir:

1. Akreditasyon için başvuran iletişim programları, İLAD ölçütlerine göre kendilerini hazırlamakta ve iyileştirme çalışmalarına hız vermektedirler. Ders programlarının güncellendiği ve mevcut ders içeriklerinde iyileştirmeler yapıldığı gözlenmektedir. Temel dersler, seçmeli dersler ve alan dışı seçmeli dersler ile öğrencinin dünyası zenginleştirilmeye yöneltilmektedir.
2. Özel gereksinimli bireyler için, altyapı olanakları ve derslikler için gerekli araç-gereç gereksinimleri gözden geçirilmekte ve eksiklikler tamamlanmaktadır.
3. İLAD'ın üzerinde önemle durduğu öğretim kadrosunun yeterli sayıda ve kalitede oluşturulması yönündeki ısrarlı çabaları üzerine başvuruda bulunan programların, İLAD ölçütlerine göre öğretim kadrolarını tamamladıkları gözlenmektedir.
4. İç ve dış paydaşlarla ilişkilerin sistematik hale getirilmesine ve paydaş katkısıyla öğretim programlarının zenginleştirilmesine katkı sağlanmıştır.
5. Yapılan çalışmaların söz olarak uçup gitmemesi, kayda alınması, belgelenmesi, kanıt gösterilmesi gibi alışkanlıklar yerleşmektedir.
6. YÖKAK'ın kurumsal değerlendirme ve akreditasyon çalışmaları, kurumların yükseköğretimde kalite standartlarının yükseltilmesine önemli katkı yapmıştır. Bu çerçevede kurumlar, programlar açısından da dış değerlendirmeye önem vermektedirler.

Prof. Dr. Aysel Aziz

İLAD Başkanı

ÜÇ YILLIK KARŞILAŞTIRMALI TEMATİK ANALİZ TABLOSU

ÖLÇÜTLER	2018 yılında Tespit Edilen Yetersizlikler (Sürüm 1.2)				2019 yılında Tespit Edilen Yetersizlikler (Sürüm 1.3)				2020 yılında Tespit Edilen Yetersizlikler (Sürüm 2.1)			
	E	Z	K	G	E	Z	K	G	E	Z	K	G
E: Eksiklik, Z: Zayıflık, K: Kaygı, G: Gözlem												
Ölçüt 1: Öğrenciler												
1.1 Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları/kazanımları (bilgi, beceri ve yetkinlikleri) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdırlar. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.				1G			2K	1G				
1.2 Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulünde, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.		1Z		2G						2Z	6K	
1.3 Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler alınmalıdır. (1.3 Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak koşullar sağlanmalıdır. Sürüm 2.1 ile bu ölçüt güncellenmiştir)			3K				2K				4K	6G
1.4 Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.				2G							4K	
1.5 Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.						1Z	1K	1G			1K	2G
1.6 Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.						6Z	2K			1Z		
Ölçüt 2: Program Öğretim Amaçları												
2.1 Değerlendirilecek her iletişim programı için, program mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentilerini tanımlayan ve genel ifadelerden oluşan program öğretim amaçları tanımlanmış olmalıdır.		2Z					1K				2K	
2.2 Bu amaçlar,												

a- İLEDAK program öğretim amaçları tanımına uymalıdır. (İLAD program öğretim amaçları tanımına uymalıdır. Sürüm 2.1 ile bu ölçüt 2.2.1 olarak güncellenmiştir)			2K	4G							
b- Kurumun, fakültenin ve bölümün öz görevleriyle uyumlu olmalıdır.											
c- Programın çeşitli iç ve dış paydaşları sürece dahil edilerek belirlenmelidir.		1Z	3K	2G			2K			4K	4G
d- Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.		3Z									
e- Program, iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.		4Z					2K	3G		8K	5G
2.3 Programın öğretim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla program öğretim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır. (Programın/bölümün eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla programın eğitim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır. Sürüm 2.1 ile bu ölçüt güncellenmiştir)						4Z	1K	1G		2K	6G

Ölçüt 3: İletişim Alanı Öğretim Çıktıları/Kazanımları

3.1 Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadeler olan program çıktıları/kazanımları, program öğretim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve Tablo 3.1'de sıralanan İLEDAK İletişim Alan Çıktılarını/Kazanımlarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, öğretim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek çıktılar/kazanımlar tanımlayabilirler.	1E					2Z	1K	1G		2K	4G	
3.1.1 İletişim alanı ve programlarıyla ilgili sosyal bilimler ve sanat disiplinlerine özgü konularda yeterli akademik, kültürel, sanatsal ve teknik bilgi birikimine ve bu bilgiyi programın kapsadığı alanlarda kullanabilme becerisine sahiptir.	2E	4Z	2K				7K			5Z	6K	
3.1.2 Bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardır.		1Z	5K			5Z	1K			1Z	2K	1G
3.1.3 Yaratıcı ve eleştirel yaklaşımla, alanına özgü araştırma, planlama, ürüne dönüştürme uygulama becerisine sahiptir.								1G			1K	
3.1.4 Alan uygulamaları için gereken çağdaş araçları seçme ve kullanma becerisine sahiptir.												2G
3.1.5 Alanına özgü kuramsal ve uygulamalı bilimsel çalışmalar yapma ve sonuçlarını paylaşma bilgi ve becerisine sahiptir.			1K			1Z						2G
3.1.6 Alanındaki problemleri saptama, yorumlama ve												

çözme becerisine sahiptir.												
3.1.7 Alanında uyumlu ve verimli ekip çalışması becerisine sahiptir.							2K					
3.1.8 Alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası mevzuatı ve kalite standartlarını bilir ve uygulama becerisine sahiptir. (Alanı ile ilgili mevzuatı ve kalite standartlarını bilir ve uygulama becerisine sahiptir. Sürüm 2.1 ile bu ölçüt güncellenmiştir)			4K			1Z	7K	2G			4K	2G
3.1.9 Etik ve mesleki etik ilkelerine uygun davranma ve sorumluluk bilincine sahiptir.			3K				3K				2K	2G
3.1.10 Alanla ilgili mesleki çalışmalarının, insan hakları, kültürel çeşitlilik, çevre sorunları, kamu yararı ve kamu hizmeti gibi evrensel ve toplumsal boyuttaki etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda duyarlılık gösterir.								5G			1K	
3.1.11 İş hayatındaki uygulamalar hakkında bilgi, deneyim sahibi olma ve farkındalık oluşturma; girişimci ve yenilikçi yaklaşım bilinci ile davranma becerisine sahiptir.		2Z									5K	
3.1.12 Öğretim programlarında en az iki adet alan dışı dersi başarıyla tamamlamış olmalıdır.	3E	1Z				9Z				2Z	3K	6G
3.1.13 İş sağlığı ve güvenliği konusunda alanıyla ilgili bilgiyi kendi alanında uygular.			6K				4K				4K	6G
3.1.14 En az bir yabancı dilde (Avrupa Dil Portfolyosu B1 Genel Düzeyinde) sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisine sahiptir. (En az bir yabancı dilde (Avrupa Dil Portfolyosu B1 Genel Düzeyinde) sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisine sahiptir. Eğitim dili yabancı bir dil olan programlarda ilgili dil yeterliliğinin B2 düzeyinde olması gerekir. Sürüm 2.1 ile bu ölçüt güncellenmiştir)							12K			11Z	5K	
3.1.15 Alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımlarını (en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde) kullanma becerisine sahiptir.			1K									6G
3.2 Program çıktıların/kazanımlarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.	2E			1G			3K					
3.3 İletişim alanıyla ilgili programlardan, mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrenciler, program çıktılarına/kazanımlarına sahip olduklarını kanıtlamalıdır.											3K	6G
Ölçüt 4: Sürekli iyileştirme												
4.1 Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların, programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.		2Z	1K				10K					4G
4.2 Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın tüm gelişmeye açık alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.			2K	1G			2K	3G				7G

Ölçüt 5: Öğretim Programı											
5.1 Her programın, öğretim amaçlarını ve çıktılarını/kazanımlarını destekleyen bir "öğretim programı" olmalıdır. Öğretim programı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ile Ölçüt 10'da verilen programlara özgü bileşenleri içermelidir.	2E	2Z	4K			3Z	2K			2K	4G
5.2. Öğretim programının uygulanmasında kullanılacak öğretim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve yetkinliklerin öğrencilere kazandırılmasını garanti etmelidir.		2Z	2K				2K	2G			2G
5.3 Kurumda öğretim programının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir yönetim sistemi bulunmalıdır.		2Z	2K			2Z				2K	6G
5.4 Öğretim programı aşağıdaki bileşenleri içermelidir:											
(a) En az bir yıllık (iki dönem) ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS tutarında sosyal bilimler ve sanat disiplinine özgü alanlarda uygulamaya dayalı çalışmalarla desteklenmiş temel alan öğretimi; (En az bir yıllık (iki dönem) ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS tutarında sosyal bilimler ve sanat disiplinine özgü alanlarda uygulamaya dayalı çalışmalarla desteklenmiş genel eğitim Sürüm 2.1 ile bu ölçüt güncellenmiştir)	2E	3Z							10Z	1K	1G
(b) En az bir buçuk yıllık (üç dönem) ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS tutarında temel iletişim bilimleri ile öğrencinin alanına uygun meslek öğretimi;										1K	
(c) Program amaçları doğrultusunda, öğretim programının içeriğini bütünleyen, mesleki öğretimlerinin ürünlerini ortaya çıkaran uygulamalı öğretim.											
(d) Öğretim programlarında, öğrencinin kültürel ve sanatsal birikimini zenginleştirmeye yönelik, en az iki adet alan dışı ders alması sağlanmış olmalıdır.									3Z	5K	2G
(e) Mezuniyet için öğrenci ulusal kredi olarak en az 120 kredi ya da en az 240 AKTS tutarını sağlamış olmalıdır.											
Derslerin öğretim programındaki veriliş sırası uygun.							1K	6G			
Ders adları ve içerikleri uyumlu.							2K	3G			
5.5 Öğrenciler, derslerde edindikleri bilgi ve becerileri, kullanacakları, alana özgü standartları ve gereçleri koşulları / kısıtları (ekonomi, çevre sorunları, sürdürülebilirlik, üretilebilirlik, etik, sağlık, güvenlik, sosyal ve politik sorunlar gibi) içerecek bir bakış açısıyla uygulamaya, tasarlamaya, planlamaya ve üretime dönüştürmeye hazırlanmalıdır.								1G	1Z		2G
Ölçüt 6: Öğretim Kadrosu											
6.1 Öğretim kadrosu yeterli sayıda olmalıdır. Bu sayı;	2E	3Z					2K	1G			2K
(a) Her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sektör, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlamalı.		2Z					2K				4G

(b) Programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde olmalı.													3G
(c) Her programın öğretim üyesi sayısı akademik unvanları (Prof. Doç. ve Dr. Öğretim Üyesi, Öğretim Görevlisi olarak) gerekli kadroları içermelidir.										1Z			3G
(d) Her programın öğretim kadrosu, programın açılışından itibaren artırılarak devam ettirilmelidir. Dört yıllık iletişim öğretimi sonunda programın öğretim kadrosu en az 6 öğretim üyesi / öğretim görevlisine ulaşacak şekilde planlanmalıdır.										1Z	2K		
6.2 Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalıdır. Bu nitelikler, programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır. Öğretim üyelerinin genel anlamda yeterlikleri, öğretimleri, konularının çeşitliliği, alana özgü profesyonel/akademik deneyimleri, öğretme becerileri ve deneyimleri, iletişim becerileri, daha etkin programlar geliştirme yönündeki heyecanları, mesleki bilgi düzeyleri, araştırma deneyimleri, mesleki kuruluşlara üyelikleri gibi hususlarla değerlendirilebilir.											1K		2G
6.3 Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri (ölçütleri) yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.													4G
Ölçüt 7: Programın Altyapısı													
7.1 Sınıflar, laboratuvarlar, stüdyolar, atölyeler, uygulama odaları ve diğer donanımlar, öğretim amaçlarına ve program çıktılarına/kazanımlarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.			2K	1G				1G					
7.2 Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.				1G									
7.3 Programlar, öğrencilerine görsel işitsel içerik üretiminde gerekli olan ekipman, yazılım ve diğer donanımları kullanmayı öğrenecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın öğretim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.				1G				1G					
7.4 Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları (klasik ve dijital ortamlarda) öğretim amaçlarına ve program çıktılarına/kazanımlarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.			2K	3G			3K	1G					4G
7.5 Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında ve diğer donanımlarda gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır.							1K	3G					
7.6 Özel gereksinimliler (engelliler) için yeterli düzeyde altyapı düzenlenmesi yapılmış olmalıdır. (Özel gereksinimliler (engelliler) için yeterli düzeyde altyapı düzenlenmesi bulunmalıdır. Sürüm 2.1 ile bu ölçüt güncellenmiştir)							7K	3G					4G

Ölçüt 8: Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar												
8.1 Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.											2G	
8.2 Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlikte olmalıdır. Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır. Sürüm 2.1 ile bu ölçüt güncellenmiştir)			3K				1G			3K	6G	
8.3 Program için gereken altyapıyı sağlamaya, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.												
8.4 İdari ve teknik kadrolar, program çıktılarını/kazanımlarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.				2G			5K			11Z		
8.5 Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır.											1G	
Ölçüt 9: Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri												
Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının/kazanımlarının gerçekleştirilmesini ve öğretim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.				2G				2G			6G	
Ölçüt 10: Programlara Özgü Ölçütler												
Programa Özgü Ölçütler belirli bir iletişim alanı ve programına özgü öğretim planına yönelik ek ölçütleri tanımlamaktadır. Bu ölçütler dört yıllık lisans düzeyindeki iletişim programları için düzenlenmiştir. İhtiyaç olması durumunda yeni programlara özgü ölçütler İLEDAK tarafından belirlenir. İLEDAK Program Kazanımları (Sürüm 1.2) 2018: 7 Program kazanımı tanımlanmıştır. İLEDAK Program Kazanımları (Sürüm 1.3) 2019: 9 Program kazanımı tanımlanmıştır. İLEDAK Program Kazanımları (Sürüm 2.1) 2020: 12 Program kazanımı tanımlanmıştır.	1E	2Z	15K	12G		4Z	10K	5G		3Z	3K	31G